Hundslev Almsted Notmark

Lokal Udviklingsplan 2010 – 2020

- Historie
- Analyse
- Vision
- Strategi

Forord 2
Beskrivelse, historie og analyse 2
Vision 5
Strategi 6
Handling 6
Afslutning 8

Forord

Med denne lokale udviklingsplan i hånden ønsker Landsbyforeningen at sikre en positiv udvikling i Hundslev, Almsted og Notmark.

Når mennesket gerne vil forstå sin nutid, hænger det formodentlig sammen med, at det ønsker at gribe ind i den for at skabe en anden fremtid – en vision. En vision er et drømmesyn, en fantasi om fremtiden.

Men én af forudsætningerne for at gribe ind i nutiden er en forståelse af, hvorfor nutiden er blevet til dét, den er. Med fortiden som redskab søger man i en udviklingsplan at afdække og forstå de udviklingsforløb, der ligger til grund for nutiden, og som er medbestemmende for fremtiden.

I det efterfølgende, tages udgangspunkt i de historiske og nutidige forhold, de stedbundne og menneskelige ressourcer i Hundslev, Almsted og Notmark, for derefter at sammenfatte med aktuelle input og ønsker til fremtiden.

Vi glæder os fortsat med det fremadrettede arbejde.

Landsbyforeningen

Beskrivelse, historie og analyse

Nedenstående beskrivelse af området danner grundlag for udarbejdelse af vision og strategi:

Generelt
De 3 Landsbyer; Hundslev, Almsted og Notmark er et lokalsamfund med ca. 600 indbyggere i Sønderborg Kommune. Notmark Sogn, (Sønderborg Provsti, Haderslev Stift).

De 3 Landsbyer ligger på stribe, med en ca. 3,5 km gennemgående landevej, midt på Als. Meget centralt med næsten samme afstand 3- 5 km til Augustenborg, Guderup og Fynshav (hvor der er færgeforbindelse til Fyn) og ca. 12 -15 km til Sønderborg, Nordals (Nordborg) og Sydals (Skovby). De tre landsbyer er præget af:

Rumohrsgård Dyrehave:

\"Rumohrsgård Dyrehave er en karakteristisk alsisk skov med typiske løvtræarter som bøg, ask, ahorn og eg på en frodig lerholdig jordbund. Skoven har et areal på ca. 32 ha. og rummer en række enestående natur- og kulturhistoriske seværdigheder. Skoven hørte tidligere til herregården Rumohrsgård og i 1700-tallet blev skoven blandt andet benyttet som dyrehave med udsat dåvildt. Skoven blev i 1920-erne opkøbt af staten.\" citat fra folder om Rumohrsgård Dyrehave.

Almsted Lyng:
Fra Almsted skal man over amtsvejen for at komme ned til en fantastisk gammel tørvemose, Almsted Lyng. Her er et dejligt fiskevand, og man kan om foråret høre Nattergalen syng. Borgerne holder St. Hant ved Almsted Lyng. Man kan gå hele vejen rundt om tørvemosen.

Almsteds Stendiger:
Almsted er den højst beliggende landsby på Als og har bevaret sin gamle struktur med tætte huse og små gader. Her er bevaringsværdige stendiger, og ved renoveringen af dem understreges det gamle bybillede.

Kirkestien:
Fra Notmark går den gamle kirkesti forbi en lille privat skov til Padholm og videre til Fynshav.

Jernbanestien:

Fra 1898 til 1933 lå Notmark-Hundslev Station i Hundslev ved den tidligere Hundslev Kro hvor der var indrettet ventesal og billetsalg.

Stationen havde et forholdsvist stort kundegrundlag. I Hundslev og Notmark alene var der ca. 700 indbyggere og med til oplandet hørte også Almsted, Fynshav Helved og Katry. Jernbaneforbindelsen til via de 3 landsbyer til Nordborg blev nedlagt i 1933.

I dag er de tidligere sporarealer blevet til en dejlig natursti, der benyttes af rigtig mange til gå og rideture. Stien går fra Møllevej i Hundslev ud til Asserballe St.

Notmark Kirke og præstegården:
\"Notmark kan måske betyde \"marken med de(n) knudrede bakke(r)\".

På en af disse mindre bakker ligger Vor Frue Kirke, bygget formentlig omkring år 1200 i en ustabil periode med hyppige piratoverfald fra Nordtyskland.

Kirken er markant præget af lensmanden Thomas Sture (o. 1507-1563), der ejede Gammelgaard og Helvedgaard (Østerholm) på Als. Da han blev begravet, blev koret udvidet med et ekstra fag, og hans grav formodes at være under alteret. Koret er altså et adeligt gravkapel. Derfor Thomas Stures og hans hustrus adelsvåben oppe under hvælvingen. Deres fornemme epitafium hang tidligere i koret, men er senere anbragt på sideskibets nordvæg, hvor det i 1996 er blevet gennemgribende restaureret. Også prædikestolen fra 1560'erne prydes af ægteparrets våben og nedertyske bibeltekster.

Tidligere fandtes også Thomas Stures rustning og abel i kirken, men rustningen er forsvundet, og sablen (eller rettere kården) er nu deponeret på Sønderborg Slot. Af præstetavlerne over for indgangen til kirken fremgår, at Notmark Sogn fik sin første lutherske præst så sent som i 1550. Han hed Cruckow, og både hans søn, sønnesøn og sønnesøns søn efterfulgte ham i embedet. Den sidste Cruckow rev sine forfædres præstegård ned og byggede i 1688 det prægtige hus på den anden side af vejen, der stadig er præstegård og sognets stolthed.

På kirkegården findes mod vest en mindemur med navnene på de 41 unge mænd fra sognet, der faldt under 1. verdenskrig. Der lægges en krans og synges en salme hvert år på den søndag, der er tættest på den 11. november, Våbenstilstandsdagen i 1918 var den 11.11. kl. 11. Nord for tårnet findes den alsiske digter Martin N. Hansens grav.\" citat fra Jens Lysters folder om kirken. Forpagterboligen ved Notmark Præstegård er under renovering og bliver ført tilbage til sin oprindelige udførelse og kommer til at stå fint sammen med præstegården.

Martin N Hansen:
Martin N. Hansen er født i Felsted 1893 og voksede op i Hundslev. Det stråtækte hus, hvor han boede som dreng sammen med sin mor ligger stadig i Hundslev. ??? adresse??? Martin N. Hansen var udlært snedker. Senere flyttede han til Odense og arbejde som bibliotekar. Martin N. Hansen glemte aldrig sin hjemegn og har skrevet mange digtsamlinger og prosastykker på alsisk, og der er sat melodier til mere end 50 af hans viser. Martin N Hansen døde i 1976 og blev begravet på Notmark kirkegård. Ved Almsted Korsvej er rejst et muret mindesmærke i en lille beplantning for Martin N Hansen. Stedet har haft besøg af dronning Margrethe og Prins Henrik.

”Væ fovl må syng mæ det neff den hæ fåt, di miest synge ring, å enkelt kon godt” (Martin N. Hansen)

Notmark Skole:
Notmark skole blev nedlagt engang i 60´erne og trænger til gennemgående renovering. Skolen bruges i dag af flere foreninger, og der gøres en indsats for at styrke de små lokale foreningers samarbejde på tværs. Lokalplan 53 skriver: \"§ 8.3 Notmark Gl. Skoles bygninger og arealer udlægges til forsamlingshus og andre offentlige formål, og kan f.eks. indeholde restaurant, institutioner, boldbaner, fritidsaktiviteter og fæl-les friarealer.\" Notmark Skole bruges af foreninger, der har medlemmer langt ud over området. Foreningslivets centrale mødested er Notmark Skole. Ved Notmark Skole er der fine boldbaner som især bruges af Notmark Sogns Ungdomsforening.

Vandværk:
Der er to små vandværker der forsyner de tre landsbyer. Vandværkerne er ejet af borgerne og ledes af deres respektive bestyrelser.

Brandværn:
Hundslev frivillige Brandværn er et af de 22 brandværn i Sønderborg Kommune. Blev desværre nedlagt foråret 2011.

Cykelstien:
Den nyanlagte cykelsti bruges af mange fodgængere og cyklister og er nu et naturligt bindeled mellem de tre landsbyer. Vores ønske er at forlænge / forbinde cykelstien fra de tre Landsbyer til Elstrup og Guderup.

Vision

Hundslev, Almsted og Notmark er et energisk lokalsamfund med fokus på det aktive og sociale liv på tværs af generationer, og i respekt for den kulturelle arv.

I Hundslev, Almsted og Notmark oplever man både et aktivt fællesskab i mellem de 3 landsbyer og et trygt nabofællesskab i nærmiljøet, således at der er en øget interesse for at flytte hertil.

Omdrejningspunktet for det brede sammenhold er den genoplivede gamle Notmark Skole, der nu fungerer som et lokalt samlingssted for både børn, unge og voksne og de ældste borgere. Her kan man deltage i foredrag, fællesspisning, lektiehjælp, kurser og en række sociale aktiviteter. Hvert år afholdes også byfest, som er blevet et stort tilløbsstykke for alle de lokale. Arrangementet fornys og udbygges for hvert år der går.

Området udmærker sig især ved sine smukke rekreative stier, der binder de tre landsbyer sammen både nord og syd for landsbyerne. På stierne hvor Rumohrsgård Dyrehave er en markant del, er skabt mulighed for særlige oplevelser og aktiviteter i overensstemmelse med naturen. Der er skabt trygge forhold for de bløde trafikanter, hvorfor bl.a. børn og de ældste borgere frit kan udforske og færdes alene i lokalområdet. Den kollektive trafik er tilpasset disse gruppers behov. En landsbypedel kører indkøbsture med ældre og børn og unge til aktiviteter. Der er skabt et lege og aktivitetsområde for børn og voksne, hvor en forældregruppe tager sig af opsyn og vedligeholdelse.

Borgerne i Almsted, Notmark, Hundslev arbejder sammen om, på tværs af generationer, at skabe et energisk lokalsamfund, hvor der er fokus på det aktive og sociale liv.

Der er ansat en Landsbypedel, som er den praktiske ankermand i mange aktiviteter. Især børn og ældre nyder godt af landsbypedellens arbejde. Notmark Skole er udgangspunktet for arbejdet, og Landsbypedellen er ligeledes den daglige kontakt for brugerne af Notmark Skole. Landsbypedellen er også pedel på skolen.

Strategi

For at nå visionen skal der udarbejdes en strategi, der bakker op om visionen og sætter handling på drømmen. Nedenstående omfatter elementer, der kan bidrage til at virkeliggøre visionen:

1. At styrke det organisatoriske samarbejde mellem forskellige grupper og enkeltpersoner. Styrke Landsbyforeningens status som omdrejningspunkt for aktiviteter i de tre landsbyer.

Landsbyforeningens opgave er:

- At synliggøre arbejdet ved hjemmesiden, e-mails til borgerne, uddele trykte informationer, opslagstavler og ved møder.
- At styrke samarbejdet med kommunen og andre ved, at landsbyforeningen er en kendt og troværdig samarbejdspartner for kommunen og andre.
- At søge penge til aktiviteter.
- At have vedtægter, regnskab og kontosystemer, således borgerne trygt kan iværksætte projekter uden at være nervøs for økonomistyring o. a. formalia etc.
- At organisere brugerne af Notmark Skole i en form for bestyrelse, som har til opgave i samarbejde med kommunen at koordinere brugen og pasningen af Notmark Skole. Herunder en Landsbypedel.
- At gøre det attraktivt at opleve og lære om og bruge naturen.
- At medvirke ved borgernes projekter af fælles interesse for borgerne i de tre landsbyer.

2. Etablering og udbygning af aktiviteter på og omkring Notmark Skole
3. Øget tilgængelighed i området under trygge rammer

Handling

Infrastruktur

Projekt: Stisystemer

Beskrivelse:

Der er egnede steder for gang, løb og rideture, men der mangler et stinet nord om landsbyerne der samler og forbinder de 3 landsbyer. Ligeledes syd om byerne. Ligesom der ønskes en sti til tørvemosen Almsted Lyng.

Vi vil beskrive et system af stier, således der er sammenhæng med andre stier og således der er kortere ture, hvor man kan gå ud i området og tilbage igen uden at skulle gå af den samme rute to gange.

Der skal beskrives aktiviteter langs nogle af stierne. Beskrivelsen synliggøres i området og der skabes en dialog om planen. Både brugere og lodsejere inddrages i dialogen. Der hvor lodsejerne er positive for en planlagt sti, laves den med hjælp fra relevante parter.

Projekt: Byporte

Der etableres byporte der gør opmærksom på, at der er liv i landsbyerne.

Infostandere er blevet opsat april 2011. Infostanderne bruges af landsbyens borger og foreninger til at fortælle om aktiviteter i Landsbyerne.

Aktiviteter

Projekt: Lege- og aktivitetsplads

At beskrive en lege- og aktivitetsplads for børn og unge ved Notmark Skole. Der beskrives en almindelig legeplads og en bane for cykelcross mm for større børn. Beskrivelsen synliggøres i området og der skabes en dialog om planen. Både brugere og lodsejere inddrages i dialogen med henblik på at skabe konsensus om planen.

Projekt: Enkeltarrangementer

a) Fællesspisning:

Fællesspisning er en god social og succesfuld aktivitet, som vi vil prøve at udvide med flere arrangementer årligt. Vi vil forsat forsøge at få forskellige grupper og foreninger til på skift at stå for madlavningen.

b) Spilleaften: Vi håber at fornyelsen af faciliteterne på Notmark Skole kan skabe gode rammer kan I løbet af efteråret inviteres til spilleaften.

c) Dyrskue: I foråret inviteres lokale borgere til at udstille deres dyr.

d) Ølbrygning: I løbet af vinteren startes den første fælles brygning af Øl på Notmark Skole.

e) Stavgang og cykling: I efteråret startes de første aktiviteter.

f) Lektiecafé: Planlægning og igangsætning af lektiecafe startes i efteråret.

g) At holde en årlig byfest

Kulturaktiviteter

Kulturelle aktiviteter via Den sønderjyske Kulturaftale (eller se bilag under Notmark Skole), der er en revitalisering af forsamlingshusene i Sønderjylland. Vi gøre Notmark Skole til et godt sted for kultur.

Herunder fortsætter læsegrupperne.

Vi ønsker at renovere og skabe opmærksomhed om kulturværdierne, som gamle stendiger bygninger m.m. i området

Renoveringen af de gamle stendiger i Almsted blev færdiggjort september 2010

Vedligehold / service

Projekt: Landsbypedel

Vi ønsker at beskrive arbejdsopgaver og arbejdsvilkår mv. for en Landsbypedel.

Afslutning

Vi håber at Notmark skole i fremtiden vil være et naturligt samlingssted for sociale og kreative fællesskaber på tværs af foreningerne og de 3 Landsbyer Hundslev, Notmark Almsted.

Landsbyforeningen for Hundslev, Almsted og Notmark, 2011:

Formand: Jonna Christine Aebeloe

Næstformand: Ejner Pustelnik

Kasserer: Kim Jepsen

Webansvarlig: Henrik Skovgaard Hansen

Bestyrelsesmedlem:

Ken Olav Aebeloe

Henrik Egemose Hansen

Louise Aebeloe